

SZAMOS MARIANN

Faaprítás

Megtörölte könyékig vizes karjait, miután a kezével húzta le a zsíros habot, és egyenesen a mosogatókagyló közepébe spriccentette az egésztestet. Ahogy a rossz szagú és durva, narancssárga rongyba törölgette a kezét, eszébe jutott, hogy nem ártana kicserélni a vizet, soká lesz még éjfél, és rendes munkát kell végezni, könnyíteni magán, ahogy lehet.

Kétóránként tanácsos volt vizet cserélni, de ha sok a munka, lehet óránként is. Persze csak nyáron, mert akkor meleg víz úgyszincs, egyáltalán egy csepp se. De már nem volt kedve újra belenyúlni a gusztustalan színű vízbe, majd ha visszajön a cigarettaszünetről.

Ledobta a csúf, fehér műanyag kötényt az egyik tányérokka megrakott polc mellé állított, egyszerű kis támlás faszékra, és átment a fehér csempével kórházszerűen burkolt folyosó két szűk fala között, majd benézett a konyhába, hogy nagyjából felmérje, kik azok, akik már kinn tartózkodnak. A konyhából áradó hőség hullámokban bódította a fejét, és azonnal verítékezni kezdett. Az ajtóhoz sietett, s amikor az esti hűs levegő az arcához ért, egy pillanatra behunyta a szemét, és nagyon mélyet lélegzett.

Kiment a hátsó udvarra. A cigarettázók számára fenntartott sarokban már sokan üldögéltek az alacsony székek gyanánt használt sörösüvegek lábain, és parázsló fények ugrándoztak az asztalon heverő kék műanyag hamutartó körül, mint ragadozó, rovarlárvákra leső szentjánosbogarak, akik nem félnek az őket körülölelő sötétségtől. Senki nem vette a fáradságot, hogy felkattintsa a kapcsolót, ami halványsárgás fényt szabadított volna rájuk a fejük felett lógó kicsiny lámpából. Így nem lehetett a kint lévők nyüzött arcába nézni.

A nem füstölők a füstölők mellett foglaltak helyet, a hamutartó pedig, amely mintha az idők kezdete óta az asztalon hevert volna, csupán időnként mozdult el örökös helyéről, amíg valaki kiürítette, néha előlbitette. A pincérek csinos poharakból üdítőt vagy más, a bárból kapott ínycsiklandó italt kortyolgattak, a szakácsok és segédek pedig régóta elhűlt tejeskávét szopogattak kopottfehér csészékből – azt is maguknak főzték le, az eredet nélküli, közös kotyogásban.

A férfi megállt a falnál, és lassan előkereste zsebéből a piros Winstont meg az öngyújtót. Mielőtt meggyújtotta volna a saját cigarettáját, egy nemrég munkába állt fiatal pincérlánynak adott tüzet, aki épp akkor csatlakozott hozzájuk, és akinek nem tudta a nevét. Sose tudta – mert soha nem is

SZAMOS MARIANN (1988, Margitta) újságíró. A kolozsvári BBTE történelem-régészet szakán szerzett diplomát, majd a kulturális örökség védelme és kutatása területén mesteri képzésben részesült. 2018 februárjáig a Reggeli Újság tudósítója volt.

akarta tudni – a nevüket, hisz olyan egyformák voltak, csak jöttek-mentek, nyárról nyárra, évről évre, cserélgették a változó fazonú uniformisokat.

– Micsoda barmok! – öntötte ki a szívét felindultságában a fiatal lány. – Itt ülnek két kávé mellett már egy órája, és még zokon veszik, ha rájuk nézek, és megkérdem, óhajtanak-e mást is! Nem tudják ezek, hogy a rövid kávé mellett nem szokás ücsörögni?! – állapította meg fanyar képpel. – Micsoda hülye egy képet vágtak! A borraivalónak biztos annyi! – és egymásba kulcsolt lábakkal nagyot szippantott a vékony cigarettából, majd alig szíva le a füstöt, nagyokat pöfékelt, és közben röhögött.

Kényes témát érintett a leányzó, a borraivaló mindenkinek fáj, de legjobban a konyhán dolgozóknak, akiktől néhány hónapja vonták meg ezt a kis pluszt, és tulajdonképpen a taxipénzüket vették el. Senki nem akart hozzászólni a kislány kirohanásához, nem akartak újabb vitát, ezért csak hümmögtek, mélyet szívtak a cigarettájukból, és ki-ki iszogatta tovább a maga italát.

Mindig munkáról beszéltek, ez volt az egyetlen közös témájuk, ami kimeríthetetlennek bizonyult. Az idősebbek sokat emlegették a régi szép időket is, hiszen a konyha alkalmazottainak a fele már hosszú évek óta dolgozott az étteremben, és bár a tulajdonosok sem mindig állták ki a vendéglátói szektor nagy próbáit, ők maradtak, folytatták a munkát. Nem mondhatni, hogy ragaszkodtak a helyhez, különösen alkalmatlan vezetőség idején volt nehéz, de kitartottak, mert vártak valami mást, jobbat, akár itt, akár máshol.

Agyonhajszoltak voltak, mint mindig, és ilyenkor kevesebbet panaszkodtak, csak ültek, pihentették elnehezült, oszlopszerű lábaikat, és élvezték, amit fogyasztottak.

Pista, a mindenes, az asztalukkal átellenben újra nekiállt a faaprításnak, amit még kora délután elkezdett. Nem volt ő rossz fiú, mindenki tudta, hogy mennyire nagyon meg akart csinálni mindent, amit rábíztak, ugrott egy szóra, de valahogy kifolyt a szűnni nem akaró munka a kezei közül, nem tudta megszervezni magát. Görnyedt háttal, magányosan, a cigarettázók számára távolinak tűnő gyenge lámpafényben dolgozott, hogy holnapra maga mögött tudhassa ezt a napot, és rossz idegeivel megpróbáljon szembenézni egy másikkal. A férfi el nem tudta képzelni, hogyan bír nekiindulni a reggelnek nap mint nap, tudva azt, hogy újabb hosszú, keserves és értelmetlen órák várnak rá. A gyomrába nyilalló felismeréstől előbb nyelt egyet, aztán összeszorított ajakkal aprókat bólogatott.

Pista minden egyes mozdulatnál egyre inkább kínlódott, úgy emelte a fejét, mintha a még földben gyökerező fával készülne birokra kelni, és jóformán erőtlenül csapott le a tuskókra. Egyre nagyobbakat pihent, és törölte a keze fejével a homlokát. A férfi elfordította a fejét, és fájdalmasat rándult az arca. Aztán az asztal társasága felé nézett, telefonjukat babrálva a szombati foglalásokat és a várható beosztásokat tárgyalták, de ügyet sem vetettek Pistára. Talán a fejsze-csapásokat sem hallották.

Elhaladt mellettük Stefi, a barman, aki még néhány üres darabbal növelte az udvar egy eldugott sarkában felhalmozott ládasorok sötét tömegét, aztán

odajött az asztalhoz, és a legidősebb szakácstól, Bálinttól kért kölcsönbe egy öngyújtót, mert a sajátját megint elszórta valahol. Bálint kérdés nélkül odaadta neki, és István el is ment vele, megígérve, hogy hamarosan visszahozza. Stefi még diák volt, kommunikáció szakra járt az egyetemre, és nem lehetett tudni, mi lesz belőle, de fő, hogy tanult, ismeretlen volt előtte a jövő, és akart egy kis pénzt keresni. Ő soha nem velük, hanem mindig a vendégek közelében, a főpincéreknek és a teremfőnököknek fenntartott teraszrészen gyűjtött rá, mindig jó kedve volt, hiszen álmok és kidolgozott tervek birtokában még félvállról vette az életet. Soha nem ült le velük beszélgetni. Mindannyian érezték, hogy nem közējük való. Senki nem tette volna szóvá neki, ha mégsem hozza vissza az öngyújtót.

A férfi felnézett az égre, és a homlokán futkosó ráncok váratlanul kismultak. Meglepetésére nem beláthatatlan, csillagok nélküli sötétséget, hanem valami különös, vattacukor-szerű, homályos sűrűséget látott: köd-szerű, sűrű felhőket, mintha narancs-rózsaszín tejszínhab vont a be az esti égboltot. Csodálatosnak találta a látványt, az észrevétlenül kibomló takaró néhány másodpercre, amíg rajta tartotta a szemét, átmelegítette fakó szívét.

– Nézzetek fel! – szólalt meg váratlanul. – Hát nem gyönyörű? – kérdezte, és újra felnézett az égre. A többiek követték a tekintetét, majd értetlenül a férfira pillantottak, és ugyanolyan fásult képpel folytatták a félbehagyott eszmecsserét.

Hamarosan eloltották a cigarettavégeket, és visszamentek dolgozni. Nem sokkal utánuk a férfi is ugyanezt tette, de előtte még egyszer felnézett az égre. Kicsit megrázta a fejét.

Csak Bálint maradt még, aki lehet, hogy az öngyújtóra várt, és Pista, aki semmit sem várt, talán csak egy új holnapot.

Játszunk

Jéghideg volt a fogantyú, undorodtam hozzáérni a kopott, szürke műanyaghoz. A tapintást követően az undor végigszaladt a karomon az idegszállakon, fel egészen a fejem búbjáig, és befészkelte magát az arcomba, megfájdította a szemüregemet.

Utáltam belegondolni, hogy itt az ősz, és a csupasz székek a mérsékelt erejű fűtés ellenére is hónapokig használhatatlanok lesznek. Szeptember van, de lehetne akár február is, mindenkin vastag sál, meleg sapka, és fúj a szél, tépkedi a faleveleket, s azok tehetetlenül adják meg magukat az erejének.

Próbáltam két ujjal kapaszkodni, a lehető legkisebb felületen érintkezni az anyaggal, de már felkelt a nap, kevesen voltak körülöttem, a néhány, ingatagon álló utas ide-oda himbálózott a kocsiban, nem volt hát kinek diszkréten nekidőlni. Sort cseréltem, átvonszoltam magam a bal oldalra, hogy ne lássam az esővíztől felkavart barna folyót, és a jobb oldal hátsó székeit figyeltem, a bennük ülő utasokkal.

Egy szép, magas srác és egy átlagos külsejű lány egymás mögött ültek. A fiú egy csinos néni mellett foglalt helyet, aki retiküljén pihentette tejfehér kezét, miközben a párás ablakon át nézte a várost; kalap volt rajta és sötétkék kockás kiskosztüm. Furcsának találtam, hogy leült a fagyos székre, mi idősebb hölgyek inkább állunk, semhogy alaposan felfázzunk, édesanyánk megtanított minket a múlt században, hogy vigyázzunk az egészségünkre, mert az egészség az egyetlen, amivel igazán törődni kell ebben az életben.

Nem nyilvánvaló, hogy együtt járnak, lehetnének haverok is. Fesztelenek, semmi sem zavarja meg őket, semmi sem képes kizökkenteni őket a fiatalság biztosította gondtalanságból, amely még hosszú éveken át ringatja őket. Időnként szólnak egymáshoz. Középkorúak lehetnek. A srác nagyon szép, alakja ülve is vonzza a tekintetet. Vastag bordó sálba burkolózik, barna haja egyszerű kis kontyban moccan a feje tetején. Megmogsimogatja két-három hónapos szakállát.

Előrébb mozdulok, hogy jobban lássam az arcát. Olyan, mint a tejeskávénál, inkább több tejjel, mint kávéval, és mogyoróbarna a szeme. Vajon hová megy? És miért éppen ezzel a lánnyal megy? Milyen jövőt képzelsz magának, és vajon ezt a lányt látja maga mellett abban a jövőben? Tudatosak-e a lépései, vagy csak előtte is végighúzódik a milliárdok által kitaposott, a születéstől a halálig tartó és a kettő között semmi rendkívülit nem tartogató életút? Ő is csak lépked, ostobán? Micsoda csalódás lenne!

Fáradt vagyok, megint rosszul aludtam. Alig tudok odafigyelni a kettejük közt elejtett szavakra. Képeket kell lefotózni valami könyvből, azt mondja a lány. Nem látom a kezét, ahogy feléjük siklik a tekintetem, de valamit csinál az előtte álló szék támlája mögött.

Próbálok kinézni az ablaküvegen túli szürkeségbe, de a fák és bokrok égisz érő búskomor zöldjén kívül nem tudok másra odafigyelni, hangokat és mindenféle zajokat is csak akkor hallok meg, ha erősen koncentrálok rájuk. Zöld, sötétkék, sötétkék, zöld, barna...

A lány napszemüveget akar vásárolni, és most akar nekiindulni keresgélni. A fiú nem válaszol, de úgy tűnik, a lány nem is vár tőle szóbeli választ, mert szavak nélkül is remekül kommunikálnak, a napszemüvegkeresésre biztosan sor fog kerülni.

– Megtanulom a matekot, utána játszunk – teszi hozzá a lány, és előnyújt egy cigarettát a srácnak. Egy másikat a hátizsákja oldalzsebébe csúsztat, az előállításához szükséges eszközöket pedig, a papírt, a vágott

dohányt és a cigarettatöltőt gondosan elcipzározza, a kiszóródott dohányt pedig minden aggodalom nélkül maga elé, a földre söpri.

A villamos megáll. Mindketten felállnak és leszállnak. Nem látom, mert nem nézek oda, de tudom, hogy megfogják egymás kezét, és a lány kicsit hozzá bújik, aztán elindulnak és rágyújtanak, vagy előbb rágyújtanak, és aztán indulnak el, kéz a kézben.

Mindegy. Elfordulok.

Újabb fájdalom hasít a gyomromba.

A fogantyú langyos.